СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

RECEIVED

РІК XLIX. Ч. 229. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 4-го жовтня 1941. No. 229. Jersey City, N. J., Saturday, October 4, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВАШИНҐТОН ПРО МОЖЛИВІСТЬ ЗАМИРЕННЯ ГІТЛЄРА ЗО СТАЛІНОМ

ВАШИНҐТОН. — В дипльоматичних колах кружляють поголоски, що Гітлер таки шукає шляхів до замирення зо Сталіном. Що більше, московський диктатор досі не відкинув цеї Гітлерової пропозиції, дарма, що комуністична преса про це голосно писала. Лорд Галифекс, запитаний про можливість такого наглого скоку Сталіна, відповів, що в Лондоні нічого про це не чути. Навпаки, твердив він, британсько-американсько-московська конференція, що відбувається в Москві, закінчилася в тому дусі, що Сталін буде держатися до кінця. У відповідь на це, невтральні дипльомати заявляють, що Гітлер може запропонувати Сталінови такі догідні концесії на Далекому Сході та в европейській Росії, що червоний диктатор готов забути за своїх американських і анґлійських союзників і таки помиритися з Гітлером. Ці самі джерела далі подають, що Сталінови ходить більше про це, щоб задержати червону армію ніж про територію. Якщо ці відомости відповідають правді, то виходить, що Сталін далі ґрається з двома сторонами, подібно як це він робив напередодні цеї війни в 1939. р.

ПРЕЗИДЕНТ НАДІЄТЬСЯ ПОВНОЇ СВОБОДИ РЕЛІҐІЇ В РОСІЇ

ВАШИНҐТОН. — Секретар Білого Дому випустив в імени президента Рузвелта писану заяву, в якій висказано надію, що в Росії буде проголошена повна свобода релігії. Хоч ця сама заява твердить, що висказаний президентом Рузвелтом погляд про свободу релігії в Росії преса неточно інтерпретувала, однак у Вашингтоні вперто говорять, що президент Рузвелт має певні відомости, що Сталін готов проголосити повну релігійну свободу для всіх народів СССР. Офіційні чинники не скривають можливости, що президент Рузвелт міг натиснути на Сталіна, щоб він дозволив на свобідні релігійні практики й тим ослабив опозицію американського народу щодо допомоги Советському Союзові. Повищу заяву випустив Білий Дім зараз по конференції, яку відбув президент Рузвелт з о. М. Дж. Реді, секретарем Краєвої Католицької Конференції.

ДАЛЬШІ ЗАЯВИ В СПРАВІ „РЕЛІҐІЙНОЇ СВОБОДИ" В РОСІЇ

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Г. Фиш, відомий републиканський ізоляціоніст, заявив в палаті послів, що уряд повинен запросити Йосифа Сталіна до Вашинґтону, де його можна буде „охрестити в басені до плавання" в Білому Домі.

БОФАЛО (Н. Й.). — Духовний директор „Товариства Святого Імени", о. Г. Меґвайр, вислав телеграму в імені бофаловської дієцезії, якою протестує проти порівнування релігійної свободи в СССР і Злучених Державах Америки.

НЮ ЙОРК. — О. Ф. Кнобель, президент Злученої Лютеранської Церкви Північної Америки, заявив, що всякі релігійні полекші в СССР нічого не означають, бо большевики були й будуть безбожниками. До революції, говорив він, в Росії було 4 міліони лютеранів, а тепер нема ні одної церкви. З гострою критикою проти заяви президента Рузвелта виступив Дж. Арк, стейтовий командант Американського Леґіону.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Кал.). — Д. Гейстінґс, б. сенатор з Делавар, а тепер церковний провідник, заявив, що смішно твердити, що в Росії панує „свобода релігії".

ШІКАҐО (Ілл.). — „Ню Ворлд", офіційний орган римо-католицької церкви в Шікаґо, опрокидуючи заяву президента Рузвелта щодо свободи релігії в Росії, написав, що „досі большевики були ворогами церкви ч. 1".

ГАЛИФЕКС КОНФЕРУЄ З РУЗВЕЛТОМ

ВАШИНҐТОН. — Вернувши з Лондону на свій пост амбасадора до Вашинґтону, лорд Галифекс відбув довшу конференцію з президентом Рузвелтом, на якій здав йому звіт про положення в Англії, Близькому Сході та в Росії. Обидва розмовляли ще й про американську допомогу Англії та большевикам. Виходячи з Білого Дому, амбасадор Галифекс заявив журналістам, що найважнішою тепер проблемою для Америки й Англії є допомога червоній армії.

РОЛЯ АМЕРИКИ ПО ВІЙНІ: ПІДДЕРЖАТИ ПОРЯДОК

ІНДІЯНАПОЛІС (Індіяна). — Роберт Г. Джексон, член Найвищого Суду, виступаючи з промовою на конвенції „Американського Адвокатського Товариства", заявив, що після закінчення цеї війни Злучені Держави Америки „мусять кинути весь тягар своїх впливів для піддержки міжнародного порядку, основаного на законі". Він твердив, що „траґедія й іронія лежить в тому," що Америка робить певні активні потягнення в цій війні, однак не плянує конкретних мирових пропозицій по війні. На його думку, американський нарід зневірений та дивиться цинічно на всякі мирові програми тому, що їх ніколи ніхто не придержується. Джексон твердив, що міжнародній порядок, оснований на праві, ще можливий. Але в тому напрямі треба працювати.

ПРИХОДИТЬ ДО ПОВНОГО ПОРОЗУМІННЯ МІЖ МЕКСИКОМ І АМЕРИКОЮ

ВАШИНҐТОН. — До Вашинґтону прибув мексиканський міністер фінансів Едуардо Суарез, який вестиме переговори з американським урядом в справі вирівнання всіх непорозумінь, що існували між двома краями. До найголовніших з поміж них належить заґрядження мексиканського уряду в справі вивласнення американських нафтових компаній в Мексимо.

ІЗОЛЯЦІОНІСТИ В ПАЛАТІ ПОСЛІВ ПРОТИ ДОПОМОГИ СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗОВИ

Ізоляційна група конґресменів зажадала повного звіту про розмір американської допомоги, обіцяної Советам, заки прийде до голосування над законопроектом в цій справі. Роберт Ф. Джовнс, републиканець з Огайо, спротивився, щоб проект „Реконстрокшен Файнанс Корпорейшен" приняти одноголосно й без дискусії. Г. Фиш заявив, що ця справа вимагає довгої дискусії, бо ніхто не знає, як багато обіцяно помочі комуністам. Інші конґресмени як Джеймс О'Коннор, демократ з Монтани та Ф. Кравфорд, републиканець з Мішиґен, критикували федерального адміністратора позичок Джовнса за це, що він дав дозвіл вивозити мідь та інші важні матеріяли до Росії без огляду на митний закон. Сподіваються, що на другий тиждень пічнеться дискусія над другим законопроектом „ліз-ленд" закону, а при цій нагоді інтервенціоністи схочуть, щоб цей законопроект поширити також і на Росію. Конґресмен Г. Фиш заявив, що він зробить поправку до того проєкту, щоб большевицьку Росію виключити цілком від допомоги.

ІСЛЯНДІЯ СПОДІЄТЬСЯ, ЩО АНҐЛІЙЦІ ЗАБЕРУТЬСЯ ПО ВІЙНІ ДОДОМУ

Премієр міністрів Ісляндії, Герман Джонасон, заявив журналістам, що ісляндці вірять, що теперішня окупація є тимчасова,та що по війні анґлійці, додержуючи свого слова, заберуться з острова. Він казав, що Анґлія проливає кров своїх найкращих синів за встановлення „довіря поміж народами". Як так, то чому не малаб вона додержати своєї обіцянки, яку вона дала ісляндцям. Коли ходить про американців, то в Ісляндії нема жадного упередження, а тимбільше страху за це, що Америка захоче окупувати цей остров назавжди. Щодо Анґлії, то справа мається інакше. Деяка частина ісляндців ставиться недовірчиво, бо має відомости, що ще задовго перед цею війною, анґлійські власти задумували зробити в Ісляндії морську базу для своїх операцій.

ГУВЕР ПРОДОВЖУВАТИМЕ ГУМАНІТАРНУ ЗБІРКУ ДЛЯ ПОТРЕБУЮЧИХ В ЕВРОПІ

Бувший президент Америки, Герберт Гувер, повернув до Ню Йорку, де підготовляється до нової гуманітарної кампанії для потребуючих в Европі. Він заявив, що положення в країнах, підбитих Німеччиною, дуже поганей треба за всяку ціну рятувати невинне населення. Він сказав, що з „крихіткою доброї волі, ми можемо післати поживу та, не помагаючи Гітлерови спасти мільйони людей".

МОСКОВСЬКІ ПРОТИНАСТУПИ КОЛО ЛЄНІНҐРАДУ

Советські війська коло Ленінграду повели на німецькі лінії сильні протинаступи, та відіпхнули їх на кілька миль взад. В операціях біля Ленінґраду брала участь советська маринарка. Цей пролом німецьких ліній важний тим, що він дав змогу советським силам в Ленінґраді знов налаштувати звязок з рештою советських воєнних сил.

ВИБУХИ В КИЄВІ

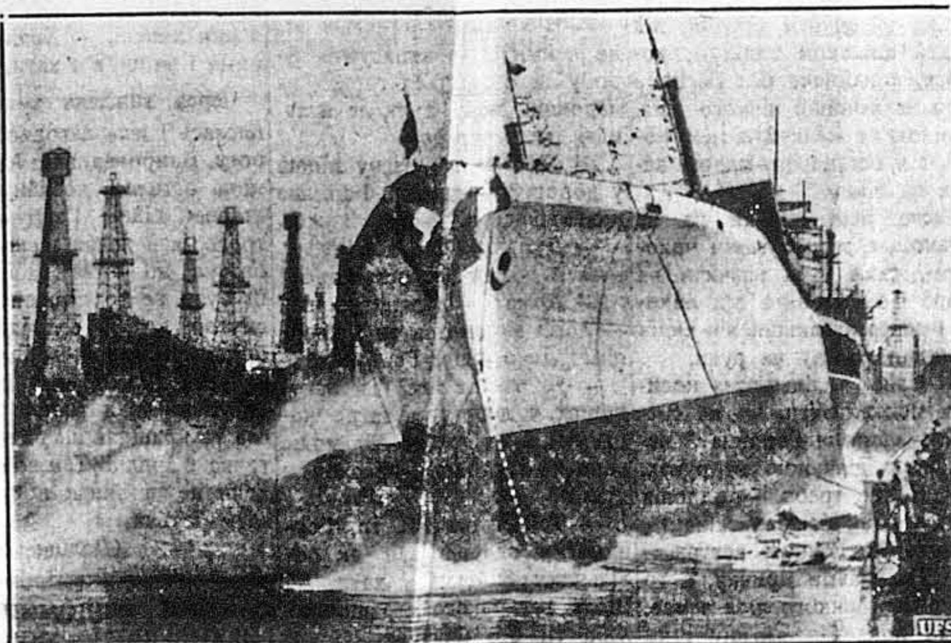
Німецькі ґазети подають з Киева, що там до нині вибухають спізнені міни, підложені советськими військами під ріжні важніші будинки. В той спосіб вибухла київська цитаделя. Один за другим вибухають інші будинки і обертаються в руїни. Ці вибухи потягають за собою також жертви в людях.

МАСОВІ НІМЕЦЬКІ НАЇЗДИ НА АНҐЛІЮ

Німецькі літаки виконали масові повітряні налети на пять анґлійських міст. Вони бомбардували ті містаількома наворотами, даючи доказ, що пару разів вертали назад по нові бомби. Ці налети були такі сильні, яких не зазнавали анґлійські міста від трьох місяців, цебто від часу німецько-советської війни.

КАРА СМЕРТИ ЗА СЛУХАННЯ РАДІЯ

Німецька влада повторила пересторогу на адресу німецького населення, щоб воно не відважувалось слухати новинок з Британії. Бо за це чекає їх кара смерти. Німецька влада запевняє своїх людей, що ті новинки з Британії є дуже нудні і брехливі. А крім того за них можна втратити життя. Отож, нащо їх слухати? — запитують німецькі урядові кола.

НОВИЙ ДОДАТОК ДО „ФЛЬОТИ СВОБОДИ". — У Лонґ Бічу, в стейті Каліфорнії, спущено на воду корабель „Алкоа Поларіс" в памятний „Либерті Фліт Дей", у котрому спущено на воду найбільше число кораблів в історії Америки.

ДАЛЬШІ РОЗСТРІЛИ В ЧЕХАХ

БЕРЛІН. — Німецькі окупаційні власти в „чесько-моравськім протектораті" розстрілили знов 18 чехів. Разом число розстрілених осіб досягло 124 Крім того сотки осіб арештовано і проти них ведуться наглі судові розправи. Зате вістка з Берліну говорить, що на чеськім премієрі Еліяші, якого засуджено на смерть, не виконано засуду. Його помилувано тому, що він признався до вини. В Чехах німці створили „спеціяльну економічну команду німецької поліції", якої завданням є карати людей за ріжні економічні проступки. Бо, як це викрила німецька влада, чехи переводили ріжні саботажі на полі економічнім. Вони вбивали ріжні домашні звірята, затроювали мясо, нищили ріжні продукти, які моглиб бути потрібні для німців. Саме цього роду боротьба стояла в програмі підпільної чеської організації, говорять німецькі кола.

ПОЯСНЕННЯ ЧЕСЬКИХ КОЛ.

ЛОНДОН. — Авторитетні чеські кола в Лондоні говорять, що теперішня різня, яку переводять німці на чеськім народі, має глибші причини. Німці хочуть винищити чеський активний і провідний елємент, хочуть залякати цілий нарід, щоб в той спосіб приготовити перенесення свойого промислу на чеські території. Британські бомбовики добре даються в знаки німцям. Вони свій воєнний промисл мусять переносити з заходу на схід.

БРИТІЙЦІ НЕ ВІРЯТЬ ЧЕРВОНИМ АҐЕНТАМ.

ЛОНДОН, — Британський міністер домашньої безпеки, Герберт Морісон, заявив в парляменті, що „британська комуністична партія не є льояльна супроти Британії". Вслід за тим ріжні репресії супроти комуністів в Анґлії, зокрема заборона видавати комуністичну ґазету „Ди Дейлі Воркер", будуть далі існувати.

НІМЦІ РОЗСТРІЛЮЮТЬ ПОЛЯКІВ НА УКРАЇНІ.

БУДАПЕШТ. — Польські ґазети дістали відомість, що німці на Україні масово розстрілюють поляків, жидів, а деколи росіян і українців. Військові відділи навіть не мусять переводити засуду, а за найменшим підозрінням арештують людей, вставляють їх в ряди і висікують скорострілами. Право розстрілів дістала також організація, створена на Україні з тамошних німецьких кольоністів, яка тісно співпрацює з німцями.

ПОЧТА МІЖ ШВАЙЦАРІЄЮ І ЗАНЯТИМИ НІМЦЯМИ КРАЯМИ.

БЕРНО. — Впродовж довшого часу почта між Швайцарією і занятими німцями краями була припинена. Тепер швайцарська влада цю справа налаштувала і почта між названими краями та Швайцарією буде курсувати. Зо Швайцарії почта могтиме йти до Америки, бо внаслідок порозуміння з воюючими таборами Швайцарія виклопотала собі в Італії один порт, звідки виїздять її кораблі в світ й опісля повертають до Швайцарії з потрібними продуктами.

ВИМІНА ВЯЗНІВ.

ЛОНДОН. — Всі воєнні операції в Анґлійськім каналі будуть на добу припинені, щоб дати змогу німецькій і британській стороні вимінятись раненими воєнними полоненими. Британці видають німцям півтора тисячі тяжко ранених німців, а німці віддають британцям таку саму суму їхніх тяжко ранених. Підчас цеї виміни всякий корабельний і повітряний рух каналом буде спинений.

ЗБІЛЬШЕННЯ ХАРЧЕВИХ ПАЙОК В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН. — Британські власти заявили, що збільшають харчеві пайки на цукор і товщі. На цукор пайка буде збільшена на 50%, а на товщі 25%. Секретар міністерства прохарчування, Гвилін Лойд Джордж, заявив в парляменті, що те збільшення треба завдячити Америці, яка в тому напрямку помагає Анґлії. Він далі заявив, що можна сподіватись дальших харчевих поправ. Нині харчева справа в Анґлії стоїть краще, ніж минулого року, а в деяких випадках стоїть краще ніж перед війною, говорив він.

В НІМЕЧЧИНІ ОБТИНАЮТЬ ПАЙКУ НА ОДЕЖУ.

БЕРЛІН. — Німецький уряд зменшив на 50% пайки на одежу. Німецькі власти це пояснюють тим, що в зимі треба в першу чергу заосмотрити військо в потрібну одежу. Цивільне населення може потерпіти.

ЗАСУД КОЛЄТА.

ВІШ. — Французький суд засудив на смерть Колета, виконавця замаху на Лявала і Деа. Лявал і Деа підписали прохання, щоб суд помилував Колета і не виконував смертного засуду. Колетови не доказали, що він належав до комуністичної партії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY. N. J.

КЛОПОТИ З СОЮЗНИКОМ

Вибух війни між Німеччиною й совєтською Росією привитали в Анґлії й Америці з радістю. Хоча загально не сподівалися, щоб Росія могла довше опиратися німецькій воєнній машині, все таки, який малий цей опір не був би, він міг дати Анґлії певну передишку, а тим самим нагоду для „реорґанізації й кращого узброєння. Коли Росія показалася сильнішою, ніж її загально вважали, коли вона видержувала німецькі удари довше, ніж цього всі, приятелі й вороги, сподівалися, тоді й в Анґлії й в Америці заговорили про справжню допомогу для Росії.

Така допомога з чисто державницького становища Анґлії й Америки є зовсім зрозумілою річчю. Сталося таке, що Анґлія й Америка найшлися проти Німеччини, а ця Німеччина найшлася проти Росії. Зовсім природно, що Анґлія й Америка повинні вважати Росію союзником проти Німеччини, за старою зовсім зрозумілою засадою: ворог мого ворога є моїм приятелем.

Все таки, щоб заняти таке зовсім зрозуміле становище, прийшлося Анґлії й Америці прочистити багато перешкод, головно ріжні ідеольоґічні становища, які ці демократичні держави заняли від початку війни проти нацистичного уряду. Треба було дещо злагодити виступи проти комунізму, які стали гострими зчасу націвсько-комуністичного пакту, а зате підчеркнути спільність державницьких інтересів у боротьбі проти Німеччини.

Випростувавши цю справу, прийшлося ще виснювати справу відношення совєтського уряду до релігії й церкви, щоби ослабити опозицію церковних орґанізацій до союзу з урядом, що все маркував своє неґативне наставлення до зорґанізованої віри. В цій цілі, певно не без натиску з боку Анґлії й Америки, мусів совєтський уряд поробити далекі уступства для [illegible] церкви.

Наконець виринає ще одна перешкода. В міру того, як німецькі війська посуваються далеко вглиб території совєтського союзу, підносяться побоювання, що Сталін може зробити з Гітлером сепаратний мир. Звісно, такі побоювання йдуть на руку всім, що противляться всякій помочі для Росії, та всім, що противляться всякому виступові проти Німеччини. Одначе, такі побоювання виринають і серед людей, котрих не можна посудити ні за одно ні за друге. Підносить ці побоювання зовсім відверто ліберальний нюйорський щоденник „Ню Републик", що давніше нераз обороняв совєтський союз, а тепер стоїть за як найширшу поміч Росії. На його думку, чутки про можливість сепаратного мира підчеркують дещо занадто сильно для пропаґандивних цілей, але на думку цього тижневика, зогляду на воєнну ситуацію такого сепаратного мира не можна вважати неможливістю.

Тому й Америка, даючи допомогу Сталінові, мусить дивитися за те, щоб ця допомога не опинилася одного гарного дня не проти Гітлера, а в руках Гітлера проти Анґлії й Америки.

ПОГЛИБИТЬ І ПОШИРИТЬ УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ

(З нагоди „Історії України" М. Грушевського, виданої англійською мовою).

Гляджу на величаве й старанне видання англійською мовою „Історії України" проф. Михайла Грушевського. І пригадується мені, з яким то святочним почуттям, як було мені щось 13 років, глядів я на ту саму історію в її українськім оригіналі, як лежала на столику учителя. Отой добрий учитель, що вчив мене й інших історії України та інших українських предметів по 4-тій годині в канадійській публичній школі, називався п. Дмитро Кушнірук. Та було в мене не тільки святочне почування до отієї чудової книжки про українських козаків, а це мене тоді найбільше цікавило. Була ще й велика спокуса взяти в руки оту книгу, переглянути її й прочитати. Тому попросив я учителя, щоб визичив мені оту книгу, що він дуже радо зробив. Того дня я таки добре спізнився до дому. Бо ідучи, перелистовував картка за карткою, переглядаючи в першу чергу ілюстрації. Так пройшов 4 канадійські милі, бо так далеко було мені ходити до школи. Потримав я ту книгу кілька днів дома, бо лише на кілька днів визичив мені її учитель. І за той час попрочитував деякі її розділи. Та тільки оскоми набрався до її читання. Ось ту оскому задоволив я аж 4 роки пізніше, коли знову визичив собі ту книжку, але цей раз вже від одного далекого нашого сусіда. Тоді прямо покрадьки заховався до якоїсь шіпчини, бо якась там робота чекала мене на фармі, і за один день, прямо без віддиху, прочитав цілу однотомову Історію України проф. Грушевського, не пропускаючи ні одного слова! [illegible] був тоді! Здавалося, що виросли мені крила. Так гордо я почувався, ясно розуміючи, що й я походжу з отих славних українських козаків-запорожців, що то так завзято боролись за волю України. Отой переказ, який зберігся в нашій родині, що мого дідуня дідуньо був із зайшлих запорозьких козаків, що почасти виїхали в Туреччину, а почасти розійшлися по Україні по зруйнованню Січи 1775 р. Москвою, набрав нового значіння для мене. Я став таки дійсно гордий із цього свого запорозького пра-дідуня!

Ось так перелистовую я тепер і картки англійського видання „Історії України" М. Грушевського. І теж відчуваю якусь святочну дрож. Дотикаючи тих листків наче яких святощів, бо певний, що тепер уже тисячі отих хлопців та дівчат, що вже породилися в Канаді та Злучених Державах і не мали спромоги навчитися добре й українського письма та мови, зможуть читати про український нарід по англійськи та відчути гордість свого українського походження так, як отсе я відчув і відчуваю. Бо дуже то важна справа, коли людина може гордитися своїм чесним і славним походженням. Така людина ставиться поважніше до всякої справи. Ставиться поважніше й до тієї країни, в якій тепер живе. Величаве й творче то почуття, як хто знає, що він мав славних та благородних предків. І хтож з українців, деб він не був, не гордиться отим, що його предки вже цілими століттями були борцями за волю та за благородні демократичні ідеї вже тоді, коли навіть і в західній Европі демократії ще не було?

Велику прислугу для українців та української справи зробила вже по англійськи видана в Канаді Історія України проф. Д. Дорошенка. Та вона розійшлася головно по Канаді та Англії. А тепер Єйльське видання Історії України проф. Грушевського, що вийшло заходами Українського Народного Союзу, ще поглибить та далі поширить і популяризує українську справу, собливо серед 130 міліонів населення Злучених Держав. **З якогоб боку не глянути на це Єйльське видання Історії України, то воно таки заслугує** [illegible] Воно дуже ста-[illegible] **ване та видане.** Самі вже наукові сили, що працювали над ним, імпонують. Переклад виготовлено знаменито. Не диво, що працювало над тим стільки осіб. Тому все доглянене й провірене. Та добре, що доведене аж до найновіших часів. Кінцеву редакцію провів проф. О. Дж. Фредериксон Маямського Університету. А знаменитий вступ до книжки й про життя та творчість проф. Грушевського написав проф. Ю. Вернадський, що навчає історії в Єйльському Університеті та пише історичні книжки.

О. Івах,
Винніпеґ, Канада.

Сім Точок Науковців

Недавно закінчився в Лондоні зїзд вчених ріжних цивілізованих країв, на якім учасники, після вичерпання своїх докладів і дискусій, накреслили сім основних точок, які повинні керувати наукою, щоб та наука могла розвиватись і виходити людям на добре. Ті точки звучать:

1) Свобода вчитись, нагода вчити інших і сила зрозуміння є потрібні для поширення знання; ми, як люди науки, твердимо що ці речі не можна відкидати, коли не хочемо стягнути людського життя на нижчий рівень.

2) Людські громади в своїх стремліннях, щоб існувати, переживати, вчитись і поступати, залежать від науки, яка пояснює їхнє власне життя і ті предмети, що їх окружають.

3) Всі народи і всі суспільні кляси причинюються чимсь до науки і до використаня природних джерел, як теж до зрозуміння тих впливів, які вони витискають на людський поступ.

4) Основні засади науки залежать від свободи, полученої з співпрацею, і вони підлягають впливам проґресивних потреб людства.

5) Люди науки належать до повірників (тростістів) спадку природнього знання кожного покоління. Тому вони зобовязані якслід плекати і збільшати той спадок шляхом вірного зберігання і служби високим ідеалам.

6) Всі ґрупи наукових робітників є зєдинені членством в царині науки, яка має цілий світ за свою територію, а якої найвищою ціллю є відкриття правди.

7) Виконування наукових дослідів вимагає повної умової свободи і нічим необме-[illegible] знанням і може лише процвитати шляхом неспинювання розвою цивілізованого життя.

* * *

Як бачимо в тих точках свобода думки, навчання себе й інших, свобода дослідів і виміни знання є дуже виразно підкреслені. Без свободи думки, в якій людина науки моглаб найскорійше доходити до цеї найвищої наукової цілі — правди, не може існувати ніяка справжня наука, а цивілізація мусить занепадати.

Тим нарадам, крім інших визначних осіб прислухувався і совєтський амбасадор в Лондоні, Іван Майський. Він навіть головував на кількох сесіях і тим брав у них чинну участь.

Підчас одного такого його головування зайшов один малий прикрий випадок, про який, на жаль, ґазети не подали обширнішого звіту. Зазначили лише, що ця конференція науковців усунула з нарад одного анґлійського вченого тому, що він гостро критикував анґлійський промисл в його завданні витворити якнайбільше воєнних продуктів. Іван Майський, як предсідник, одобрив це усунення і навіть натаврував цього анґлійського ученого в той спосіб, що підкреслив величезні труднощі народнього плянованого господарства, в якім бодай на початках мусять творитись помилки. До тих помилок треба бути поблажливим, говорив він. Британський промисл нині працює під плянуванням держави в подібний спосіб як і совєтський промисл. Совєти мусіли також побороти величезні труднощі і поповнити чимало помилок, заки поставили свій промисл на тім рівні видайности, на якім він стоїть нині. Ті помилки мусять поповнювати й інші народи, заки в цілім світі не буде впроваджена плянова господарка.

Ось таке говорив Майський. Та весь світ добре знає, як працює совєтський „плянований промисл", як комуністи в Совєтах той промисл впроваджували, та які були його остаточні підсумки. Першусього брутальною силою здушено в промислі всі індивідуальні інстинкти людей, а при колективізації хліборобства голодом заморено на смерть міліони людей. Остаточно експеримент таки переведено і він почав давати сякі-такі результати. Ці результати були додатні лише для держави. чи [illegible] для московського імперіялізму. Величезну скількість своєї енерґії цей плянований промисл витрачував на будову воєнних машин, а люди терпіли ріжні недостачі. Їх рівень життя впав навіть в порівнанні до того, яким був за царських часів, хоч тоді цей рівень був такий низький, що широкі маси московської імперії на основі західньо-европейських критерій зачислялись до пів цивілізованих.

Та найважніше тут це, що те пляноване господарство Совєтів було осягнене шляхами страшного інтелектуального гнету, серед якого совєтським вченим не то, що не дозволено було прямувати до відкриття істини, але тяжко карано тих науковців, які забули наперед запитати політичного комісара, чи якась наукова теза є для уряду приємлива.

Застановляючись над ціллями науки, проголошуючи гарні точки про потребу свободи внауці, ці світові вчені забули поспитати свого предсідника Майського, чому кілька літ тому большевицька влада тяжко карала своїх вчених, засилала їх на Сибір, або просто розстрілювала за ріжні „ухили", себто за те лише, що вони висказували думки, які вони уважали за правдиві? Большевицька влада таврувала „саботажниками" науковців, що не йшли сліпо за вказівками політичної влади. Багато тих „саботажників" прогнано з університетів і то навіть за такі провини, як „ширення математичних тез, незгідних з духом марксизму". Ще більше таких „саботажників" зазнало тяжких кар за історичні науки, а навіть за складування словників української мови, в яких ті „саботажники" повставляли чисто українські слова на місце тих, що вже були змосковщені і штучно насаджені на Україну. Та мабуть науковці в Лондоні про це забули, коли слухали теревенів Майського.

КИЇВ, КАННИ, ВАТЕРЛЬО, ҐЕТИСБУРҐ

Карл фон Віґан, відомий кореспондент „Ню Йорк Джорнал-Амерікен", який тепер перебуває в Шангаю, пише, що київська битва буде рішальною в цілій німецько-совєтській війні. Він твердить, що на основі одержаних відомостей, большевицька армія втратила 665,000 полонених, 3,718 гармат, 934 повзів та велику масу інших воєнних матеріялів. На основі німецьких заподань, пише Віґан, червона армія мусіла втратити 60 до 80 дивізій війська, що означалоб щонайменше 1,000,000 людей з армії Буденного.

Щодо стратеґії, тактики, розміру та числа війська ужитого по обох сторонах, київська битва належатиме до одних з найбільших, які занотувала історія людства. Київ запишеться в історії як місце найбільшої битви подібно, як Ґетисбур.

В 216 р. перед Христом картаґінський вожд Ганнібаль напав на римську імперію (нинішню Італію) та розгромив римські леґіони під **Каннами.** Картаґінець показався так добре підготованим до війни, що римські полководці Еміліян Павлюс та Ґаюс Варентіюс Варо не могли врятувати ні одного жовніра та полягли разом з цілою армією.

В новіщій історії такою важкою битвою, що вплинула на зміну історичних подій та змінила цілу історію світа на цілі ґенерації, є битва під **Ватерльо,** в нинішній Бельґії, в якій знищено французького цісаря Наполеона та його величезну армію. Відбулася вона 15. червня 1815 р. між анґлійсько - німецько - австрійськими військами з одного боку, а французькими з другого. Аліянтськими військами командували визначний німецький ґенерал Бліхер та анґлійський полководець Велінґтон.

Вкінці в американській історії є також одна з найбільших битв, а саме битва під Ґетисбурґ, Пенсилвенія, яка розіґралася підчас Горожанської Війни в днях 1—3 липня 1863 р. між федеральними військами, а військами полудневих конфедератів. Федеральною армією командував ґенерал Мід, а конфедератами ґен. Лі.

Київська битва, що розіґралася всамому серці України, в її столиці **Києві** та околицях, належатиме до найбільших, а своїми розмірами, військовою стратеґією та тактикою буде таки найбільшою з усіх вичислених битв. Віґан пише, що київська битва піде на кредит німецької команди. Вже в найближчій будуччині, каже він, покажуться наслідки цеї битви. Якщо приняти за правдиві німецькі комунікати про київську битву, в що Віґан вірить, то німецькі війська готові опинитись над **Доном** та Волгою. І це буде наслідком битви за Київ.

Д. ІВ. ГРУШКА.

ДВІЧІ ОХРЕЩЕНА

Повість з часів кріпацтва.

(23)

— Він так землі під собою не чує. Я, каже, такі христини справлю, яких ще ні у кого на хуторах не було. А нам куховаркам покупив великі платки, та такі, що не у одного на весіллі таких не дають.

Так балакали куховарки сидячи біля страви. До двору почали підїзжати гості, а незабаром приїхали й куми. Очеретько углєдівши кумів узяв полумисок зо свяченою водою і пішов їх зустрічати.

— Поздоровляю вас з унучкою Яриною — прошамкала пупорізна баба кланяючись старому Очеретькові.

— Спасет Бог — одповів той і покропивши навхрест водою повів їх у хату.

Гості посідали за стіл, де сиділи кум Книшенко і кума писарка і почали гуляти христини.

Дід одно тільки й знав, що підганяв то випити, то закусити, а кума писарка на цей раз така була весела, що перша почала пісню, а старий стоячи перед столом з пляшкою підхопив, і почався, як кажуть, пир на ввесь мир.

XIV. Осиротіли.

Минув рік. Діждали весни. По садках порозцвитали ряст та просерен. Верби та осокори почали одягатись молодим листям, про між яким сховавшись на зорі щебетали соловейки, а на них дивлячись і зозуля, усівши на суху гілочку, кувала угадуючи, скілько кому років жити.

Скрізь було зелено та весело, тільки у Івана на душі було смутно. Дивлячись на осиротілу пасіку він часто згадував свого покійного батька, старого діда Очеретька, котрий тепер лежав спочиваючи у глибокій могилі. Не раз Іван сидячи біля бжіл згадував його передсмертну мову: „Не вбивайся, Іване, у велике хозяйство, а проси Господа, щоб не відобрав і малого, то й тим будь доволен. Стороннього чоловіка нагодуй і обігрій, від людей шматком хліба не ховайся, а найначе без Господа Бога не зачинай ніякого діла. За мною не жалкуйте, мені пора". І з останньою мовою заснув на віки.

Часто Іван плакав не за батьком, а за розумним чоловіком, який умів навчити на добре і забороняти від лихого. І тепер згадавши він сидів звісивши голову на руки.

— Іване, полільникам посилати полуднувати, чи не треба? — спитала Горпина з невеличкою дівчиною на руках.

— Ні, не треба — одповів Іван — вони баштан скінчать, а картоплю почнуть завтра.

— Так візьми Яринку, а то з нею мені ніякого діла немає.

Іван покликав дитину і та не задумуючись пішла до нього на руки. Горпина стоя любувалась своєю коханою Яриночкою, далі підбігла, поцілувала і побігла до хати поратись.

За ворітьми почулася весела пісня: це полільники вертались з поля; Горпина почувши їх пісню миттю кинулась лагодити полудень, а незабаром увійшов і Іван.

— Ну, хлопці — озвався він до наймитів — винасуйте хурдобу та обдивіться гаразд на паровиці, може я чи не надумаю йти у дорогу.

— Хіба ти цю весну підеш у дорогу? — спитала Горпина вдивившись на нього.

— Думав. Та ще побачу.

— А домаж хто останеться?

— Дома? — перепитав Іван — дома зістанешся ти з хлопцями, та з дідом Гарбузом.

— Як же це так? Ти лагодишся у дорогу, а татка помянути й не треба? Чи може вони не заробили і на спомин душі?

— Тай чудна яка ти, Горпино — одповів Іван, як полільники вийшли з хати. — Щож тут такого страшного? Хіба ти без мене не зумієш обіду справити?! Як сама чого не зумієш, спитай діда, вони тобі розкажуть.

— Як знаєш — промовила вона з докором — твоя воля, я не можу тебе зупинити. Тепер ти сам хозяїн.

— Сам я хозяїн чи не сам, про те не твоє діло! А може тобі хочеться похозяйнувати, то знай: доки я живий, твоє діло зась! А здохну, хозяйнуй з ким хочеш. — Хряпнув дверима і вийшов з хати.

Через тиждень худоба випаслась і Іван лагодився у дорогу. Випровадивши його Горпина осталась хозяйнувати зо старим дідом Гарбузом, котрого Іван наняв після смерти батька до бжіл пасішником. Їй було не то страшно, не то смутно, все їй здавалось, що її спіткає якесь нещастя. Вона тоді тільки була веселою, як тішилась дитиною, що росла та кращала як рожева квіточка у грядці. Так вона жила, доки не прийшла пора поминати батька.

(Дальше буде).

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НЕ ЗДІЙСНИЛИСЯ ЛИТОВСЬКІ МРІЇ

Берлінський кореспондент шведського денника „Афтенблядет" пише, що комісар Райху на округу, знану „Остлянд", Лозе (Lohse) розвязав тимчасовий литовський уряд, що урядував від 23. червня ц. р. в Ковні. Комісар для земель бувшої Литви доктор Ретелен зорганізував адміністраційний комісаріят, що підлягає німецькій владі, а поділений на три департаменти: політичний, під управою бувшого шефа, генерала Кубіліюаса; економічний, під управою професора Юргутіса; комунікаційний, під управою бувшого міністра комунікації, Германаса. „Афтенблядет" кінчить вістку заввагою, що надії мешканців балтійських держав розпалися як домики з карт. Литовці, мешкаючі в Німеччині, є обовязувані до щоденного зголошування в поліції; багато литовців депортовано до концентраційних таборів, а решту з них німецька влада трактує таксамо, як совєтських громадян.

Берлінський кореспондент шведського „Дагенс Нигетер" звідомляє, що водночас з розвязанням тимчасового литовського уряду, німці заборонили вивішувати литовський прапор і співати народний гимн.

Тимчасовий литовський уряд зорганізував литовський полк. Скірпа, котрий, не маючи можности виїзду з Берліна до Ковна, припоручив виконування функції премієра Амброзевічіюсові.

Телеграфічне повідомлення вислано Гітлерови про повстання незалежної Литви залишилось без відповіди, хоч тодішний литовський уряд співпрацював з Німеччиною. По прибутті „гавляйтера" Лозе до Ковна, литовський уряд пробував розпочати переговори, але без жадного успіху.

Останнім актом литовського уряду було зложення вінка на гробі невідомого вояка в Ковні. Німецькі вояки стерли з памятника „невідомого вояка" напис „Кляйпеда".

Число становищ в новій адміністрації, контрольованій німцями, зросло до сім. Кореспондент підкреслює, що генерал Рашкітіс, котрий мав повне довіря народу, не одержав жадного становища. Дальше кореспондент підтверджує німецькі пляни про прилучення до т. зв. „Остлянду" Білоруси, разом з Мінськом і Смоленськом.

Знищення незалежности балтійських держав, мимо їхньої співпраці з німцями, викликало глибоке враження в Скандинаві, де панує прихильний настрій до балтійських держав.

Берлінський кореспондент шведської „Соціялдемократен" доносить про німецький проєкт тісної злуки Білоруси й України з Райхом, на взірець Галичини, котру прилучено до ґенерального губернаторства не лиш задля її природних багацтв, а передовсім задля нафти, як теж в ціли створення помосту для України. Хоч в Галичині майже цілком нема німців, проте влучено Галичину до обшарів „велико-німецької потуги", що каже припускати, що така сама доля чекає Україну по евентуальнім її підбиттю, каже цей кореспондент.

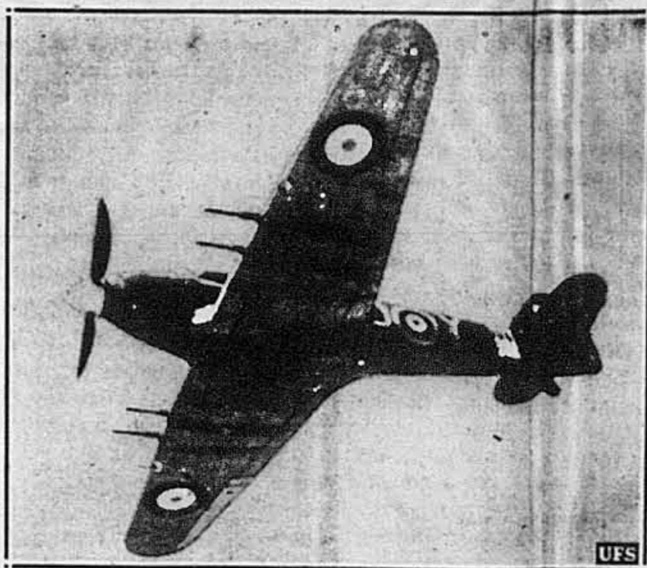
Якщо розходиться про Білорусь і балтійські землі, то Розенберґ наміряє їх також прилучити до Райху на таких самих умовах, що злучене з Райхом „ генерал губернаторство". Так звана провінція „Остлянду" складалаєсь з Литви, Білоруси, Латвії й Естонії. На підставі того доходить кореспондент до заключення, що надії балтійських держав на здобуття незалежности при помочі Німеччини видаються цілковито без основ.

Сучасна Ломиголовка

По минулій світовій війні прийнявся був такий звичай, щоб цивілізацію даного народу міряти скількістю задрукованого паперу, припадаючою за кожного громадянина. Чим більше того друкованого паперу, тим вищою була цивілізація.

Пару днів тому большевицька влада заявила, що перестала друкувати „Безбожника" тому, бо брак паперу. Виринає тепер питання, чи від зменшення цього большевицького „друкованого слова" зменшилася також большевицька цивілізація, чи може збільшилася? Вслід за тим виринає ще одно питання: Чи не вийшлаб на тім добре цивілізація і культура, якби брак паперу в Совєтах був ще гострішний, і якби большевицька влада змушена була припинити всю ту огидну, тенденційну лектуру, якою вона викривляє душу своїх людей?

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

НОВИЙ БРИТІЙСЬКИЙ БОЄВИЙ ЛІТАК. — Чотири гармати вистають зпоза крил великого нового британського боєвого літака, що називається „Герикейн II." Кажуть, що він має теж на собі 12 машинових крісів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ТЕПЕР НА ФАРМАХ?

Пишу до вас, яка тепер наша фармерська доля. Я вже 20 років фармерую, а такого ще не бачив як тепер. Вже три місяці нема дощу. Всюди бракує води. Люди купують воду і платять за 1,000 гальонів по чотири доляри. Люди просять дощу, а тут надійде вітер і наробить повно шкоди, поломить дерева, повалить стовпи і т. п. Я пішов корови доїти, то мусів повиганяти їх і втікати з барні (стайні — Ред.), бо гадав, що піде з вітром, але ще якось втрималась на місці. Фасоля на полі, якої не вспів зібрати ні одної фіри, пішла з вітром. Таке є і з садовиною і нема що рвати. Ось таке воно на фармах в північних сторонах нюйорського стейту.

Іван Падучак,
Кендел, Н. Й.

ПІД РОЗВАГУ ДЯКО-ВЧИТЕЛЯМ І ДИРІҐЕНТАМ.

Неодин перечитавши оцей заголовок, буде дивуватися, що хочу я під тим сказати?

Коли вглянемо в життя людства, побачимо, що воно є повязане організаціями, товариствами, братствами й ріжного рода освітніми чи спортовими клюбами. В такім зорганізованню бачимо великий хосен, як для одиниць так і для цілого суспільства. Організація робітників, професіоналістів, купців чи промисловців, має велике значіння в кожнім народі, бо в той спосіб суспільна акція йде систематично до вимріяної мети.

Українці також оцінюють такі організації і тому ми всі за всяку ціну стараємося увійти до них і стати на рівні рівені з другими народами.

Поміж ріжними українськими організаціями бракує одної, яка в життю нашої еміграції в Америці відограє поважну ролю. Цею організацією повинна бути „Організація українських дяко-вчителів і диріґентів в Америці". Коли наші дяко-вчителі диріґенти бажають добра, слави і повного розвою своїй професії й українському суспільству, то обовязком кожного з них є, створити таку організацію по всій Америці. Кожний з нас диріґентів і учителів має велику трудність на ново-обнятих посадах спричини іншої системи праці, яку вів попередник. Щоб вона була якнайкраща, то зараз на перших зборах співаків, аматорів чи шкільної дітвори, старається свого попередника скритикувати від ніг до голови, стараючись поставити себе на лучший рівень. В много випадках, такий провідник скомпромітує себе самого, і по якімсь часі лишає дану громаду, іде до другої, де знов починає це саме. Тому то наша праця ніколи не доходить до повного успіху, бо все кожний новоприбувший диріґент-учитель, починає від початку.

Чи не булоб добре, щоб всі диріґенти й учителі Рідних Шкіл зібрані в своїй організації — виробили для себе спільну систему в праці? Чи не краще в такій організації створити певний фонд для забезпечення себе на старші літа? Чи не булоб розумно отворити вишкіл для грядучих поколінь, щоб вони могли продовжати нашу працю? Чи ми застановилися над тим що, протягом 10-тьох літ, не буде кому продовжати нашого традиційного церковного чи звичайного народного співу?

Як що ми в дійсности посвячуємо свою працю для добра наших братів, я певний, що не занехаємо цеї справи, а навпаки постараємося за таку організацію, щоб нас сильно звязала і вказала нам одну систему праці.

Оці мої думки піддаю під увагу своїм товаришам по професії. Вірю, що Бог допоможе зорганізувати це діло.

Бажав би я почути від них кілька слів, що вони думають про творення такої організації.

Л. Нахвостач,
диріґент - учитель,
Ню Брітен, Конн.

БЕРУТЬСЯ ЗА ДОПОМОГУ „СВОБОДІ".

Висилаю частинну передплату для моєї родачки, а як вона зачне читати „Свободу", то думаю, що потім сама буде оплачувати. Заявляю, що по можности далі буду висилати пару долярів на початкові передплати для моїх знайомих, щоб таким чином заставити їх розуміти вагу рідної преси та потребу попертя рідної преси цілим нашим загалом.

Анастазія Г. Біловус,
Дітройт, Міш.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Ансонії, Конн., помер 30. вересня 1941. р. довголітній член, основатель і секретар Тов. Запорозька Січ, від. 67. У. Н. Союзу

ГРИГОРІЙ ПАТИНОК.

Покійний родився в селі Констатівка, пов. Камінка Струмилова, Західня Україна. Приїхав до Америки 1906. р. Помер, проживши 60 років. Полишив в смутку жену Юстину й сина Мирослава, котрий тепер служить при Американській Армії, два брати й одну сестру в Америці і два брати і одну сестру в Старім Краю.

Похорон відбувся в пятницю, 3. жовтня, з дому жалоби, 50 Мурей улиця, в 9. годині рано до укр. грек.-кат. церкви, відтак на грек.-кат. цвинтар.

Нехай земля Вашингтона буде Йому легка!

Іван Шуран, предс.

ВОЄННИЙ ФРОНТ У СОВЄТАХ.

Німецькі військові кола опублікували нову мапу совєтського фронту. З цеї мапи виходить, що фронт біжить з Шліссельбургу, коло Ленінграду, через Новгород, Старая Россія, Городок. Звідтам біжить на полудневий схід до Ярцево, Дорогобужа, звідки завертає знов просто на полуднє і перебігаючи Новгород Сіверський, Конотоп, Ромни, доходить до Полтави. Звідтам завертає гостро на полудневий схід до Кременчуга й опісля біжить здовж границі Дніпра до Перекопу, при вході до Криму.

АМЕРИКАНСЬКІ ТЕХНІКИ В МОСКВІ.

МОСКВА. — Голова американської місії, Аверел Гаріман, заявив, що до Совєтів прибувають американські техніки, яких завданням є зложити до купи прислані для Совєтів воєнні машини та навчити совєтських механіків, як ними орудувати.

СКІЛЬКИ ВИМОРДОВАНО ЛЮДЕЙ У СОВЄТАХ?

Презбитеріянський „Канадійський Ранок" з 29. серпня б. р. пише про криваву російсько - комуністичну диктатуру в такий спосіб:

„Безперечно, кривава диктатура комуністично - російська лежить тяжким маревом над свідомістю жовнірства і всіх народів, з яких, і проти яких волі, складається теперішня Росія. За европейськими підрахунками, між роками 1917 і 1940 в тій т. зв. „робітничо-селянській Росії, диктатура знищила найбільше число людей за часу історії людства.

Замордовано царську родину і 50 архиепископів; 4,860 священиків; 7,824 учителів і професорів; 8,920 лікарів; 65 тисяч поліційних старшин, 75,490 старшин армії; 120 тисяч державних урядовців; 360 тисяч вояків; 420 тисяч інтелігенції; 48 тисяч міської ґвардії і жандармів; 692 тисячі робітників і 9 міліонів селян, головно на Україні. Разом замордовано за 23 роки большевицького панування **11 міліонів і 302 тисячі 946 людей!** В тому часі згинуло 25 міліонів людей з голоду. **В таборах примусової праці знаходиться коло 6 і пів міліона політичних засланців мущин і жінок ріжних національностей і соціяльного стану".**

Більше як 40 доплинів ріки Місісіпі надається для корабельної плавби.

Бельгія є найгустіше заселеним краєм в Европі.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

БРИТІЙСЬКІ КНЯЖНИ. — Княжна Елизабет, будуча королева Британії (направо) і її сестра, княжна Маргарет Роз, на перегляді канадійських військ у Шотляндії.

заохоти та зазиву до організаційної праці.

Наступними промовцями були п. Вислоцький з Пасейку, п. Василь Матвіяс, б. секретар нашого відділу, п. Антін Вакулінський з Ню Йорку й п. Михайло Ганьошин з Пасейку. Всі вони говорили про конечність такої організації як Український Нарокний Союз та його працю між американцями українського походження.

Опісля товстместер покликав до слова п. І. Романишина, молодого нашого адвоката з Нюарку, якого представляв п. Слободян як нововибраного радного У. Н. Союзу. П. Романишин в англійській та українських мовах закликав молодь, щоб орґанізувалася в рядах Союза та була приготованою перебрати спадщину по своїх батьках.

На заклик одного з гостей, присутні гості зложили $9.66 на поміч нашим братам в рідному краю. Рішено, що гроші ці будуть переслані аж тоді, коли буде можна їх переслати. На ту ціль зложили по $1: Р. Слободян, І. Романишин, В. Матвіяс, Т. Ґайда, А. Зілінський, Н. Н., а дрібними датками $3.66.

Товстместер п. Сосовський подякував всім промовцям та гостям за участь, а гості розійшлися домів з гарним вражінням та з охотою до ще більшої праці в користь нашого Батька-Союза.

Теодор Ґайда.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КАРНЕҐІ, ПА. Мітинг Тов. Січи, від. 136 У. Н. Союзу відбудеться на гали парохіяльній, 220 Джень Стр., в годині 1. пополудні, в неділю, 5. жовтня. До нас прибуде організатор Дм. Білицький, тож проситься вас членів, щоби ви привели зо собою кандидатів на членів. Проситься, щоби всі члени прибули, бо є важні справи до полагодження, а уряд не може ті справи сам пологадити. Покажім члени, що ми записали свої діти до У. Н. Союзу, а ви будете винагороджені. — Йосиф Сус, пред.; Іван Копко, касієр; Василь Копко, секретар.

Що земля обертається довкола сонця, цього вчив 270 літ перед Христом астроном Аристарх з Самос. Однак ніхто не хотів слухати його науки.

Є 67 водопадів вищих висотою від Ніяґари.

БИЗНЕСМЕНІВ ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ, ЦЕЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ.

25-літній ювилей відділу У. Н. Союзу.

Дня 27. вересня 1941 р. обходила наша громада 25-літній ювилей Тов. ім. Т. Шевченка, 64. відділу У. Н. Союзу Парох греко-католицької церкви в Пасейку, о. Володимир Андрушків, відправив поминальне богослуження за померших членів відділу, а вечером відбулася святочна вечера в салі на Президент Стріт в Пасейку. На свято прибув головний фінансовий секретар У. Н. Союзу, п. Р. Слободян.

Вечеру відчинив короткою промовою голова відділу, п. Іван Верхоляк, а привітавши гостей передав ведення вечері в руки п. Степана Сосовського.

Покликаний товстместер попросив до слова старшого члена відділу, п. Т. Ґайду, щоб зложив фінансовий звіт відділу. За цілий час існування наш відділ виплатив своїм членам $3,780 запомог, на рідний край в тому числі вислано $275, на шпиталь в Петерсон, Н. Дж. $165, на сиротинець у Філядельфії $75, а $45 вислано на поводян в Америці. Разом виплачено запомог на суму $4,340, а в касі остає говівки $2,034.57. До Українського Народного Союзу вислано за той час $21,000.50.

Відтак забрав слово головний фінансовий секретар Р. Слободян. Він привітав від імені Головного Уряду У. Н. Союзу 64. відділ з нагоди ювилею та побажав його управі, членам та їх родинам якнакращих успіхів на союзовому полі. Він представив ціль У. Н. Союзу та зясував ці користи, які дає своїм членам така запомогова організація, як наш Батько-Союз. П. Слободян закликав присутніх, щоб вони вписували до Союзу своїх дітей та знакомих. Він також говорив, щоб члени купували „Історію України" Грушевського, що присутні приняли з одобренням. Присутні гості гарячими оплесками нагородили представника головного уряду за його слова

ТАРЗАН, ч. 414. Прощання.

Як Слава значив місце на грудях Тарзана в серці Тарзелі повставали дивні почування, яких вона сама якслід не розуміла.

Коли справді той чоловік є її ворогом, за якого вона його впродовж цілого часу уважала, то чому вона не малаб радіти з його смерти?

Та замісць радіти, вона заридала і притишеним голосом заговорила: „Прощай на віки відважний чудовий велетню!"

TEX MAYON

APPARENTLY HE WAS WRONG! AN INSTANT LATER THE DEADLY ARROW SPED TOWARD HIM.

Тарзан вчув ці слова і повільно відповів: „Ще передчасно прощатись на віки". Та видно він сам помилявся. Вже смертельна стріла мчалась до нього.